

INFORMATIONSDAG OM FJERKRÆVELFÆRD OG KUNSTIGE KYLLINGEMØDRE

Miljø- og
Fødevareministeriet

gudp

Dette projekt medfinansieres af "Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram", (GUDP) under Fødevareministeriet.

Informationsdag om fjerkrævelfærd og kunstige kyllingemødre hos staldinventarfirmaet Jyden Bur A/S i Vemb, den 2. februar 2016.

Jesper Knak, Jyden fortæller om og viser os virksomheden (Klik på billedet for en større udgave).

Tage Andersen, tidl. MHJ, fortæller, at en calorifere kan levere rumvarmen (Klik på billedet for en større udgave).

Forsøg med kyllingemødre

Anja Brinch Riber præsenterede resultaterne af forsøget med kyllingemødre på Foulum. Der var fire forsøgsbehandlinger med kyllingemødre med fire gentagelser a 100 kyllinger. Seks hold af 100 kyllinger uden kyllingemødre fungerede som kontrol.

Der opstod i forsøget en del problemer med fjerpilning og kannibalisme. I første omgang kun i kontrolholdene, men senere i forløbet også i de hold, der blev opdrættet med kyllingemødre. Det er naturligvis uheldigt, at der opstår fjerpilnings- og kannibalismeproblemer i et forsøg, der har sigte på at finde en metode til at forbedre dyrevelfærden.

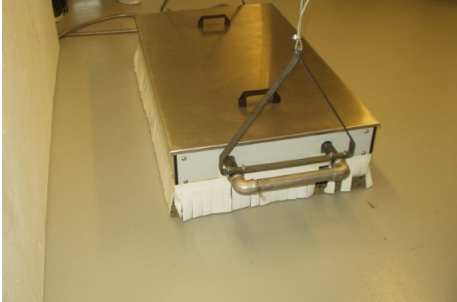

Anja Brinch Riber fortæller om forsøget på Foulum (Klik på billedet for en større udgave).

Men netop fordi disse problemer har været der, har kyllingemødrene haft mulighed for at bevise deres værdi, og det har de gjort til fulde. Resultaterne er helt signifikante. Fjerpilning og kannibalisme har været langt mindre og er opstået langt senere i forløbet i flokkene, der er opdrættet med kyllingemødre, end i flokkene der ikke havde kyllingemødre.

Forsøgets resultater kan ses [her](#) eller kan fås ved henvendelse til Niels Finn Johansen, SEGES P/S tlf. 2171 7768 E-mail: nfj@seges.dk

Kyllingemoder fremstillet til lejligheden, model Jyden Bur (Klik på billedet for en større udgave).

Kyllingemoder, låg løftet af, bemærk varme fra ribberør (Klik på billedet for en større udgave).

Opdræt med kyllingemødre i England

Rachel Rivers fra England var inviteret til at fortælle om hendes brug af kunstige kyllingemødre.

I den sydvestlige del af Storbritannien i området Wiltshire, driver Rachel sammen med sin mand, et økologisk landbrug med blandt andet opdræt af 8.000 hønniker årligt. Hun beholder selv 4.000 af hønnikerne til egen ægproduktion, og sælger to hold af 2.000 kyllinger til to kunder.

- Kunderne var ikke tilfredse med deres tidligere leverandør, hvor de generelt oplevede høj dødelighed, fjerpilning og kannibalisme, fortalte Rachel Rivers. Hun sælger hønnikerne til en merpris på 1 pund (10 kr.) pr. hønnike.

Rachel Rivers fortæller engageret om sin fjerkræproduktion i England (Klik på billedet for en større udgave).

I følge Rachel Rivers bør temperaturen under varmepladen ikke være så høj som i det danske forsøg. På hendes gård holder de en temperatur mellem 28 og 31 grader under deres kyllingemødre, imod de 34 grader som blev brugt i det danske forsøg. Rachel Rivers kyllingemødre er en noget mere primitiv udgave, end den, der er brugt i det danske forsøg. Hendes mand har blot fastmonteret to varmerør under en træplade, og sat opslidset plastik rundt i kanten.

Rachels opdrætsstald med kyllingemødre. Bemærk det grønne lys, som ifølge Rachel minimerer fjerpilning og aggressivitet (Klik på billedet for en større udgave).

God velfærd

Rachel har opdrættet hønniker med kyllingemødre siden 2010 hvor hun deltog i et projekt under Bristol University. Resultaterne har været så gode, at hun vil forsætte med kyllingemødre fremadrettet.

Fjerpilning og kannibalisme forekommer stort set ikke hos Rachel, hverken i opdræt eller i æglægningsperioden. Dødeligheden i opdræt ligger på omkring 2 pct. og i æglægningsperioden under 5 pct.

På hendes egne 4.000 æglæggende høner, der er opstaldet i to mobile stalde, blev der lavet en fjerdragtscore ca. midt i æglægningsperioden på over 300 høner, og der blev ikke fundet en eneste høne, der ikke have intakt fjerdragt.

72 uger gamle høner hos Rachel, imponerende fjerdragt (Klik på billedet for en større udgave).

Kyllingerne kommer ud fra de er 10 uger gamle. Lågerne bliver de første uger åbnet hen på formiddagen. Efter et par ugers tilvænning bliver der hver dag åbnet til udearealet kl. 7 om morgenen, og indtil det bliver mørkt. Høns og kyllinger går ud i alt slags vejr, og kontrollen med økologiske høns er ifølge Rachel meget kontant på det område i England.

- Hvis der kommer kontrol, og mine høns ikke er ude, så mister jeg min autorisation, lige meget hvordan vejret er, fortalte Rachel Rivers.

Det ene af Rachels flytbare hønsehuse, flyttes dog kun ved holdskifte (Klik på billedet for en større udgave).

Kyllingemødres potentiale i dansk fjerkræproduktion

- I lyset af den fokus der i øjeblikket er på dyrevelfærd, og for fjerkræets vedkommende især på fjerpilning, kannibalisme og dødelighed og set i sammenhæng med at kyllingemødre helt klart bidrager til at minimere disse problemer, burde der være god basis for at indføre kyllingemødre i danske opdrætsstalde, forklarer Niels Finn Johansen, SEGES Økologi.

Hvor kan kyllingemødre bruges?

I nogle af de eksisterende opdrætssystemer herunder først og fremmest stalde med burodræt, vil kyllingemødre ikke kunne indpasses i systemerne. I nogle af etageopdrætssystemerne vil kyllingemødrene kun vanskeligt kunne indpasses, men i andre systemer, hvor der er god plads i kyllingernes startområde, vil det godt kunne lade sig gøre, men mest oplagt vil det naturligvis være at bruge kyllingemødre i gulvopdrætssystemer. Dette gælder også i stalde med hejsbare slats, hvor kyllingemødre sagtens kan indpasses, enten ved at placere dem på de hejsbare slats, eller ved at placere dem mellem slatsene. Niels Finn vurderede at kyllingemødre kunne være relevante i danske opdrætsstalde svarende til opdræt af ca. 1,2 mio. hønniker pr. år.

Opdrætsstald, indretning med
hejsbare slats og kyllingemødre,

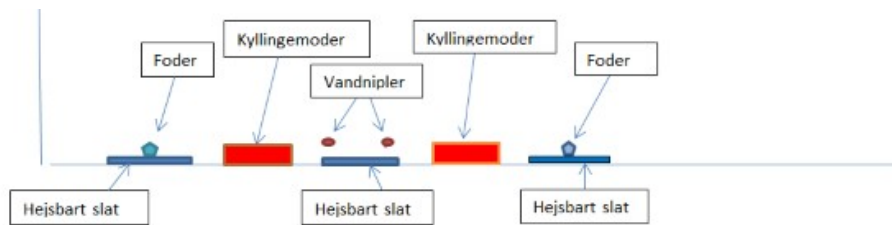

Fig.1 Mulig placering af kyllingemødre i stald med hejsbare slat (Klik på billedet for en større udgave).

Økonomi.

Niels Finn havde regnet økonomi på opdræt med kyllingemødre i en stald til opdræt af 20.000 hønniker pr. hold.

Forudsætninger:

Investering kyllingemødre 216.000 kr. (pris oplyst af Jyden Bur A/S)

Forrentning, afskrivning og vedligehold kyllingemødre 24.800 kr. pr. år.

Merarbejde: 1 time pr. dag første 28 dage + 16 timer til rengøring ved holdskifte (200 kr. pr. time)

Antal hold pr. år: 2,6

Energibesparelse:

I forsøget på Foulum fandtes en energibesparelse på ca. 55 øre pr. kylling, men her var kun 1.600

kyllinger i en stald, der ved normal belægning kunne rumme ca. 4.500 kyllinger. Omregnet til "normal belægning" vil besparelsen være ca. 20 øre pr. kylling.

Tabel 1. Merpris pr. kylling ved opdræt med kyllingemødre (Klik på tabellen for en større og tydeligere udgave).

Forrentning, afskrivning og vedligehold	0,48 kr. pr. kylling
Merarbejde, daglig pasning	0,28 kr. pr. kylling
Merarbejde v. holdskifte (rengøring)	0,16 kr. pr. kylling
Energibesparelse	0,20 kr. pr. kylling
Merpris ved opdræt med kyllingemødre	0,72 kr. pr. kylling

Som det fremgår af tabel 1 vil en kylling opdrættet med kyllingemødre således blive 72 øre dyrere, sammenlignet med en kylling opdrættet uden kyllingemødre. Om ægproducenterne vil betale en sådan merpris, afhænger af i hvilken grad de tror på, at kyllingemødre vil forbedre hønevelværd og produktivitet i den efterfølgende æglægningsperiode. Det hidtil opnåede forsøgsresultater er muligvis ikke stærke nok til at overbevise ægproducenterne, derfor vil vejen frem være at, én eller to opdrættere installerer kyllingemødre. Såfremt hønnikerne herfra viser sig at være bedre, så skal der nok komme flere, der investerer i denne teknik. Det er lidt

tankevækkende, at Rachel Rivers kan få en merpris på 10 kr. pr. hønnike.

Se også artiklen: [Opdræt af levekyllinger med kunstige kyllingemødre forbedrer velfærden](#)

Mødet

Med 14 tilmeldte var deltagerantallet ret beskedent, men indholdet var spændende og informativt.

Intern salgsleder Jesper Vestergaard Knak, Jyden Bur A/S bød velkommen og fortalte kort om virksomheden. Jyden blev grundlagt i 1923 og har siden da udviklet sig til en stor, international virksomhed med et omfattende produktprogram inden for staldinventar, foder og transportsystemer, vand- og gulvløsninger, ventilation, luftrensning, LED-belysning og meget mere.

Mødet var en del af afrapporteringen af projektet "Grøn vækst ved opdræt af levekyllinger med kyllingemødre".

Projektet

Deltagerne i projektet var: Aarhus Universitet v. Anja Brinch Riber (projektleder). Videncentret for Landbrug, senere SEGES P/S v. Niels Finn Johansen og MHJ Agroteknik A/S v. Mogens H Jensen.

Jyden Bur A/S købte i 2012 MHJ Agroteknik A/S og overtog derfor MHJ's rolle i projektet og blev på den måde en ny spiller indenfor fjerkræinventar. Direktør Jens Agergaard var ansvarlig for projektaktiviteterne hos Jyden Bur A/S.

Projektet er finansieret af midler fra Grønt Udviklings og Demonstrations Program (GUDP).

